ECLI:LV:RPPT:2020:1221.C68451620.3.S
Lietas Nr.C68451620
Lietas arhīva Nr.C-4516-20/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 21.decembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa: tiesnese Ilona Zelmene, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Aprakstošā daļa

2020.gada 5.novembrī Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 6.februārī pusēm dzimis dēls /pers. C/ (turpmāk - bērns). 2014.gada 22.aprīlī prasītāja Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā iesniedza prasības pieteikumu par laulības šķiršanu, pilnīgas aizgādības pār dēlu noteikšanu, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu un uzturlīdzekļu piedziņu. Ar tiesas spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai dēla uzturam piedzīti uzturlīdzekļi 100,00 *euro* apmērā mēnesī no 2014.gada 22.aprīļa līdz bērna pilngadībai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179.pantu, Uzturlīdzekļu garantijas fonda likuma 13.panta 2^2.daļu, Ministru kabineta 2019.gada 10.decembra noteikumiem Nr.616 "Noteikumi par uzturlīdzekļu apmēru, ko izmaksā no Uzturlīdzekļu garantijas fonda" 3.panta 3.2.punktu.

Prasītāja lūdz tiesu palielināt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājai dēla uzturam uzturlīdzekļus 129,00 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai, kā arī noteikt nekavējošu sprieduma izpildi. Piedzītos uzturlīdzekļus pārskaitīt uz prasītājas kontu /konta numurs/AS "SEB Banka". Norādīja, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par prasību tiesai nav iesniedzis. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tad pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecību Nr. LV AC 0365374 apstiprinās, ka prasītāja un atbildētājs ir vecāki nepilngadīgajam dēlam /pers. C/ (*lietas 11.lapa*).

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 27.oktobra spriedumu no atbildētāja par labu prasītājai piedzīti uzturlīdzekļi 100,00 *euro* apmērā bērna uzturam sākot ar 2014.gada 22.aprīļa mēnesi līdz bērna pilngadībai (*lietas 12.-19.lapa*).

No Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmās daļas noteikumiem izriet, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 24.panta pirmajā daļā noteikto, vecāku pienākums, atbilstoši Civillikuma noteikumiem, ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, t.i., dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu.

Bērnu tiesību konvencijas 27.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskai, intelektuālai, garīgai, tikumiskai un sociālai attīstībai. Bet minētā panta otrā daļa paredz, ka vecāki vai viens no viņiem, vai citas par bērnu atbildīgas personas ir galvenie atbildīgie par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem, kā to nosaka Civillikuma 179.panta otrā daļa. Atbilstoši Civillikuma 177.panta pirmajai daļai, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Civillikuma 177.panta ceturtā daļa noteic, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam).

Lietā nodibināts, ka bērns dzīvo pie prasītājas, tādējādi prasītāja īsteno bērna ikdienas aprūpes tiesības.

Ņemot vērā Civillikuma 179.pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētāja pienākums ir maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam.

Tiesa norāda, ka Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – MK Noteikumi Nr.37) noteic minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 1) katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 1) katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba

laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" ar 2018.gada 1.janvāri minimālās mēneša darba algas apmērs normāla darba laika ietvaros ir 430,00 *euro*.

Palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Uz prasības pieteikuma tiesā iesniegšanas dienu /pers. C/ sasniedzis astoņu gadu vecumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā konstatēts, ka atbildētājs nav izmantojis savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības, proti, nav sniedzis rakstveida paskaidrojumus, nav cēlis iebildumus pret prasību, nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, kā arī nav tiesā iesniedzis pierādījumus, ka savus vecāka pienākumus pildītu labprātīgi.

Ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz palielināt ar tiesas spriedumu noteikto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus Ministru kabineta Noteikumu Nr.37 noteiktajā apmērā, kuru katram vecākam ir pienākums nodrošināt neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, tiesa atzīst, ka prasītājas prasībā norādīto uzturlīdzekļu apmērs nav pārvērtējams, kā arī nav vērtējams pušu mantiskais stāvoklis, un no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam 129,00 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, par laiku no 2020.gada 5.novembra līdz bērna pilngadībai.

Nosakot uzturlīdzekļu maksāšanas sākuma termiņu, tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC-556*).

Uzturlīdzekļi ar šo spriedumu noteiktajā apmērā no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, t.i., no 2020.gada 5.novembra līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļu apmērā ieskaitīt tos maksājumus, kurus atbildētājs līdz sprieduma taisīšanai lietā ir veicis.

Lai nodrošinātu šī sprieduma izpildi, tiesa atzīst, ka ar 2020.gada 4.novembra pārtraucama uzturlīdzekļu piedziņa, kas tiek veikta saskaņā ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 27.oktobra spriedumu civillietā Nr.C28305114, no atbildētāja par labu prasītājai bērna uzturēšanai.

Ieskaitīt uzturlīdzekļu summā visus atbildētāja veiktos maksājumus līdz šī sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītāja no tiesas izdevumu samaksas atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi, kas aprēķināmi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 6.punktu, kas noteic, ka prasībās par maksājumu vai devumu samazināšanu vai palielināšanu prasības summa ir summa, par kādu samazina vai palielina maksājumus vai devumus, bet ne vairāk kā par vienu gadu. Prasības summa izskatītajā lietā, par kādu palielina piedzīto uzturlīdzekļu apmēru, ir 348,00 *euro* ((129,00 *euro* – 100,00 *euro*) x 12), par kuru ir piedzenama valsts nodeva 70,00 *euro*.

Atbilstoši lietā esošai uzziņai ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu kopējais apmērs ir 5,78 *euro*, kas piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktam pamatots un apmierināms ir prasītājas lūgums noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204^{1}.panta pirmo daļu, spriedums daļā par tiesas izdevumu samaksu atbildētājai labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195. pantu, $204.^{1}$, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, $250.^{25}$ un $250.^{27}$ pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt /pers. A/ prasību vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļa apmēra palielināšanu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam par laiku no 2020.gada 5.novembra līdz /pers. C/, personas kods /personas kods/, pilngadībai 129,00 *euro* (viens simts divdesmit deviņus *euro*) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Pārtraukt no 2020.gada 4.novembra uzturlīdzekļu piedziņu, kas tiek veikta saskaņā ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 27.oktobra spriedumu civillietā Nr.C28305114, no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai un atsaukt izpildu rakstu.

Ieskaitīt piedzenamajā uzturlīdzekļu summā visus atbildētāja veiktos maksājumus no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas – 2020.gada 5.novembra, līdz šī sprieduma taisīšanai lietā.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 70,00 *euro* (septiņdesmit *euro* 00 centi), samaksu veicot Valsts kasei, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot: valsts nodeva civillietā Nr.C68451620.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,78 *euro* (pieci *euro* 78 centi), samaksu veicot Tiesu administrācijai, NMR 90001672316 ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos, maksājumus apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2020.gada 21.decembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^{2}$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.